

Zjednodušenie tarifného systému a tarify DPMK, a.s. pre mestskú hromadnú dopravu

Dôvodová správa k navrhovaným zmenám zrušenia 4-zastávkového CL

Posledná podstatná zmena tarify bola uskutočnená k 1.7.2007 z dôvodov rastu prevádzkových nákladov.

Následne bola tarifa len čiastočne upravovaná, a to z dôvodu prechodu na euro a prepočtu cien cestovných lístkov (ďalej len „CL“) z Sk na € plus prišlo k zaokrúhľovaniu na 5 centov smerom nadol, v dôsledku čoho došlo k poklesu cien cestovných lístkov.

Od 1.1.2011 bola upravená sadzba DPH z 19% na 20%, čo sa prejavilo v ďalšom poklese tržieb z MHD.

Zo skúsenosti získaných z prevádzkovania súčasného tarifného a odbavovacieho systému vznikli požiadavky na úpravy a jeho zjednodušenie.

Navrhované zmeny:

Zrušenie 4-zastávkového cestovného lístka od 1. 10. 2011

Navrhovanou zmenou k 1.10.2011 chceme dosiahnuť zamedzenie špekulácií cestujúcich pri používaní jednorázových cestovných lístkov (ďalej len „JCL“) a nasmerovania cestujúcich, aby sa vo zvýšenej miere orientovali na predplatné cestovné lístky (ďalej len „PCL“).

4-zastávkový CL bol zavedený od 1.7.2007 ako prijateľnejšia alternatíva k pôvodne navrhovanému 10 minútovému CL. Uvedené riešenie bolo prijaté za účelom jednoduchšej kontroly ako zo strany cestujúceho, tak aj zo strany prepravnej kontroly a jednoduchšej softvérovej úpravy. Cestovný lístok na 4 zastávky je zavedený výlučne v meste Košice a žiadne iné mesto v rámci SR takýto lístok nepoužíva. Z poznatkov prepravných revízorov sú známe prípady neoznačovania CL pri nástupe do vozidla, ale až od nasledujúcich zastávok.

V súčasnosti 4-zastávkový CL stratil svoje ekonomické postavenie. Zavádzanie zrýchlených spojov pre zatraktívnenie MHD dáva cestujúcej verejnosti možnosti tzv. špekulácie. Cestujúci je prepravený niekoľko kilometrov a úhrada nezodpovedá vzniknutým nákladom dopravcu. V praxi preto dochádza k disporporciám – pri niektorých linkách (najmä v centre mesta a na veľkých sídliskách) je sieť zastávok MHD zhustená a cestujúci v praxi na 4 – zastávkový lístok precestuje do 2 kilometrov, v niektorých prípadoch iba niekoľko stoviek metrov. Naproti tomu v periférii

mesta a na zrýchlených linkách je možné sa pri použití toho istého typu lístka prepraviť na veľké vzdialenosti. V porovnaní s linkami RA alebo 56 je možná legálna preprava napr. z centra mesta až na VA USS, resp. do MČ Šaca, čo predstavuje viac ako 10 kilometrov, ako aj linka č. 14 Čermeľ – Alpinka – Jahodná.

Ďalšou nevýhodou 4-zastávkového lístka je kalkulovalenie s jeho označením pri nástupe alebo zakúpením z elektronickej peňaženky, kde cestujúci zvyknú čakať s označením na nasledujúce zastávky, aby im následne 4-zastávkový lístok platil v čase výstupu, tvrdiac pri kontrole, že na označenie nemali dostatok času. Ďalšie zneužívanie je vykonávané pri optimalizácii 60 minútového, resp. 30 minútového lístka na 4-zastávkový, pričom cestujúci z vozidla nevystúpi a odvezie sa ďalšie zastávky, tvrdiac, že o optimalizácii nevie ako funguje.

Náklady na tlač, distribúciu ako aj ekonomická nevýhodnosť spôsobujú prehlbovanie straty z MHD, nakoľko tržby sú nízke. Z tohto aspektu hodnotíme tento lístok ako nesystémový a neopodstatnene uprednostňujúci časť cestujúcej verejnosti pred ostatnou cestujúcou verejnosťou.

Ponechanie 4-zastávkového lístka v platnosti znemožňuje zavádzanie zrýchlených spojov a tak vytváranie atraktívnejšej MHD pre cestujúcich.

Návrh predpokladá zrušenie 4-zastávkového cestovného lístka s účinnosťou od 1.10.2011. Alternatívou k tomuto zrušenému typu CL bude od 1.10.2011 základný alebo zľavnený 30 min. CL.

Zhodnotenie

Úpravou Tarify nedôjde k zavedeniu vyšších sadzieb cestovného pre občanov mesta. Tarifa ponecháva v nezmenenej výške možnosť použitia zľavneného jednorazového cestovného lístka pre skupinu cestujúcich, ktorí nepoužívajú pravidelne služby MHD. Navrhované sadzby cestovného sú uvedené s DPH v súlade so zákonom NR SR č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov. Ceny cestovného sú navrhované ako maximálne ceny pre žiadosť o vydanie cenového výmeru – príloha.

Košice 29.07.2011

Spracovali: Ing. Martin Jaš
Ing. Alžbeta Hézselyová
Predkladá: JUDr. Zdeněk Schraml
predseda predstavenstva
a generálny riaditeľ